

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Izvečki letnega simpozija
programske skupine (P6-0243)
Azijski jeziki in kulture

Uredila Maja M. Kosec

Azijski jeziki in kulture – Izvlečki letnega simpozija programske skupine (P6-0243)

Azijski jeziki in kulture –

Izvlečki letnega simpozija programske skupine (P6-0243)

Uredila Maja M. Kosec

Azijski jeziki in kulture –
Izvlečki letnega simpozija programske skupine

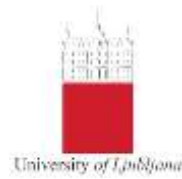
Urednica: Maja M. Kosec

Avtorji: Tina Berdajs, Tinka Delakorda Kawashima, Tamara Ditrich, Kristina Hmeljak Sangawa, Klara Hrvatina, Maja M. Kosec, Nagisa Moritoki Škof, Mateja Petrovčič, Jana S. Rošker, Tea Sernelj, Nataša Vampelj Suhadolnik, Maja Veselič, Nataša Visočnik Gerželj

Oblikovna zasnova naslovnice: Jure Preglau

Naslov: Filozofska fakulteta, Oddelek za azijske študije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenija

Zbornik je izdan s podporo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) v okviru programske skupine Azijski jeziki in kulture (P6-0243).

Azijski jeziki in kulture

Izvlečki letnega simpozija programske skupine (P6-0243)

Ljubljana 2022

Uredila Maja Maria Kosec

SIMPOZIJ PROGRAMSKE SKUPINE AZIJSKI JEZIKI IN KULTURE

Petek, 09. 12. 2022, Modra soba Filozofske fakultete

10.00–11.30 Družbe, politike, religije

Tinka Delakorda Kawashima: Multikulturno izobraževanje na Japonskem: praktičnapedagogika enakosti za učiteljice

Maja Veselič: Kitajske religijske tradicije kot literarni navdih v delih Alme M. Karlin

Luka Culiberg: Vincenc Kern in Ogata Shunsaku: vpeljava cepljenja proti kozam na Slovenskem in na Japonskem

11.30–12.00 Odmor s kavo in čajem

12.00–13.30 Umetnostna zgodovina

Nataša Vampelj Suhadolnik: Kam z vzhodnoazijskimi zbirkami v Sloveniji? Klasifikacija in reprezentacija kitajskih in japonskih zbirk v slovenskih muzejih

Nataša Visočnik Gerželj: Potovanje na Zahod: analiza skupine kitajskih pahljač

Klara Hrvatinić: Beštije in svetniki - simbolika ornamentalnih in figuralnih upodobitve na glasbenih instrumentih iz Skuškovske zbirke

Tina Berdajs: Vzhodnoazijska keramika v Kulturnozgodovinski zbirki Pokrajinskega muzeja Celje

13.30–15.00 Odmor za kosilo

15.00–16.30 Filozofija, etika, estetika

Tamara Ditrich: Umestitev 'pogojenosti' (*pratyaya/paccaya*) v kognitivnem modelu Abhidhamme in predstavitve koncepta 'zavesti' v zgodnjem budizmu

Tea Sernelj: *Synthesis Philosophica* in estetika nemogočega: od ignorance do arogance projektnih recenzentov

Maja Maria Kosec: Izvor človeških vrednot: Xu Fuguan in Li Zehou

Jana S. Rošker: Poročilo o delu v 2022 s fokusom na demonstracijah metode sublucije v transkulturni post-primerjalni filozofiji

16.30–17.00 Odmor s kavo in čajem

17.00 – 18.30 Jezikoslovje

Nagisa Moritoki Škof: Analiza procesa bralnega razumevanja L2 japonskih učencev v Evropi: Težave pri branju in raven jezikovnega znanja

Kristina Hmeljak Sangawa: Materni jezik, tuji jezik in ostalo vmes: angleščina med slovenščino in japonščino

Mateja Petrovčič: Aplikacija Standarda 3.0 v sistem digitalnih značk

19.00 – Večerja

Multicultural education in Japan: practical equity pedagogy for teachers

Tinka Delakorda Kawashima

The growing globalization and internationalization of education in Japan have furthered the need for some form of religious education in public schooling. The new official guidelines for high schools (*shin-gakushū-shidōryō*) now include more topics on religion in teaching, while in 2018/19, moral education (*dōtoku*) became a graded subject in elementary and junior-high schools nationwide. Moreover, in increasingly international and multicultural school settings, it becomes difficult for teachers and schools to negotiate between different religious and moral values, preventing interaction with/between students from diverse racial, cultural, and social-class groups. This research project uses a cross-cultural interaction-based approach to provide a practical equity pedagogy and teaching material for teacher education that will help improve teachers' objectivity in grading, sensitivity in treating religious and cultural values, and capability to facilitate intercultural interaction.

Kitajske religijske tradicije kot literarni navdih v delih Alme M. Karlin

Maja Veselič

Svetovna popotnica in pisateljica Alma M. Karlin je med svojo potjo po svetu posebno pozornost namenjala različnim lokalnim religijskim tradicijam, za katere je menila, da predstavljajo okno v dušo ljudstev, ki jih je obiskala. Še zlasti so jo privlačila verovanja in prakse, ki jih je primerjalna religiologija tistega časa uvrščala med vraževerje oz. praznoverje. Ta so zanjo predstavljala literarni navdih, obenem pa jo je poljudno kot literarno pisanje o za njene bralke in bralce nepoznanih tradicijah in praksah vzpostavljalo kot avtentično raziskovalko neznanega in eksotičnega. V prispevku obravnavam odnos Alme Karlin do kitajskih religijskih tradicij, ki mu sledim skozi njeno potopisno pisanje, neobjavljen poskus bolj znanstvenega pregleda vzhodnoazijskih verovanj in praks ter literarno predelavo tovrstnih motivov v njenih doslej objavljenih krajših prozih delih. Podrobnejša analiza je osredotočena na verovanja, povezana z lisicami, ki so Almo Karlin še posebej fascinirala.

Vincenc Kern in Ogata Shunsaku: vpeljava cepljenja proti kozam na Slovenskem in na Japonskem

Luka Culiberg

Za primer bomo vzeli vpeljavo cepljenja v dveh regijah sveta, in sicer na Japonskem in v avstrijski deželi Kranjski, ki je osrednji del današnje Slovenije. Namen tega prispevka v ožjem obsegu je pogledati v določen zgodovinski čas, ko se je tehnologija cepljenja začela uporabljati v večjem obsegu - konec 18. stoletja - v dveh zelo različnih delih sveta, in ugotoviti, kako se ta zgodnja zamisel o cepljenju povezuje s sodobnim odnosom sprejemanja ali strahu do cepiv, medicine, znanosti. Primer se navezuje na širši razmislek o standardnem zgodovinskem narativu, ki določenemu trenutku evropske zgodovine pripisuje prehod v “modernost”, koncept, ki je postal dominantni okvir družbene in politične misli, tako na Zahodu, kot na Vzhodu in katerega temeljna predpostavka je ideja *preloma* in *razlike* z nemodernimi oblikami zavesti.

Kam z vzhodnoazijskimi zbirkami v Sloveniji? Klasifikacija in reprezentacija kitajskih in japonskih zbirk v slovenskih muzejih

Nataša Vampelj Suhadolnik

Kmalu po ustanovitvi Kranjskega deželnega muzeja leta 1821 so v muzej postopoma prihajali tudi posamezni vzhodnoazijski predmeti, kasneje pa celotne zbirke. Že ob prvem stiku s temi predmeti so bili kustosi postavljeni v precep. Ali naj jih opremimo z oznako umetnosti in jim priznamo estetske vrednote ali pa spadajo bolj v kategorijo etnografskih domen, s čimer bi ponazarjali način življenja ljudstev. In v katere muzeje pravzaprav sodijo?

V prispevku bo zajeta analiza te akademske debate s poudarkom na Narodnem muzeju in Slovenskem etnografskem muzeju. Posebej bodo obravnavane vrednote in kriteriji umeščanja v različne kategorije. V nasprotju s premikom iz etnografije v likovno umetnost, kar lahko večinoma opazujemo v interpretaciji vzhodnoazijskih predmetov v nekdanjih evropskih kolonialnih državah in severnoameriškem prostoru, se je klasifikacija teh predmetov v slovenskem prostoru gibala med etnografijo in kulturno zgodovino, pri čemer so vodilno noto zavzemale etnografske oznake. Ena izmed osrednjih točk prispevka bodo tako tudi dejavniki, ki so vplivali na tovrstno percepcijo v slovenskem prostoru v odnosu do drugih evropskih držav.

Ključne besede: vzhodnoazijske zbirke, Slovenija, Narodni muzej, Slovenski etnografski muzej, klasifikacija

Potovanje na Zahod: analiza skupine kitajskih pahljač

Nataša Visočnik Gerželj

Med raziskovanjem vzhodnoazijskih pahljač v slovenskih muzejih smo kljub njihovem majhnemu številu naleteli na veliko raznovrstnost pahljač v motivih, obliki in izdelavi. V sklopu analize teh pahljač, predstavitev izpostavlja zanimivo skupino pahljač iz Zbirke predmetov iz Azije in Južne Amerike, ki jo hrani Pokrajinski muzej Celje. Skupino namreč sestavlja 22 zelo podobnih oz. enakih zložljivih pahljač iz istega materiala (bambusov ročaj in letvice z enostranskim poslikanim papirjem) in poslikanih v istem slogu in z isto motiviko – podobe pekinške opere s temo iz znanega kitajskega romana *Potovanje na Zahod*, ki se nadaljujejo iz ene v drugo, en motiv pa se nanaša na upor Taiping. Analiza se poleg podrobnega tehničnega opisa pahljač pogloblja v upodobljeno motiviko, ki se redko pojavlja na pahljačah.

Simbolika ornamentalnih in figuralnih upodobitve na glasbenih instrumentih iz Skuškovе zbirke

Klara Hrvatin

Glasbeni instrumenti iz Skuškovе zbirke Slovenskega etnografskega muzeja izkazujejo ornamentalne in figuralne upodobitve, katerih simbolika predstavlja številne izzive. Pogosto se nanašajo na mitološka bitja, ki izhajajo in ki so bila že zgodaj izločena iz živalskega kraljestva in prenešana v svet domišljije. V predstavitvi se bomo posvetili dvema vprašanju. Prvo bo umestitev figuralnih upodobitev glasbenih instrumentov na zemljevid kitajske umetnosti t.i. srečonosnih zverin *rui shòu* 瑞兽, drugo pa se nanaša na vprašanje pomena glasbenega instrumenta ne zgolj kot priprave za proizvodnjo zvoka, ampak kot »umetniškega dela«. Za ponazoritev glavnih točk predstavitve bodo uporabljeni glasbeni instrumenti in umetniška dela iz zbirke Ivana Skuška ml., največje zbirke kitajskih predmetov v Sloveniji.

Vzhodnoazijska keramika v Kulturnozgodovinski zbirki Pokrajinskega muzeja Celje

Tina Berdajs

Prispevek bo okvirno predstavil preliminarno raziskavo izbranih kosov vzhodnoazijske keramike iz Kulturnozgodovinske zbirke Pokrajinskega muzeja Celje, ki so bili (po)nov(n)o odkriti v začetku leta 2022 v muzejskem depoju. Nabor predmetov v omenjeni zbirki v velikem delu predstavlja bivalno kulturo plemiških, cerkvenih in meščanskih krogov v Celju in okolici, med njimi pa je hranjenih tudi več kot štirideset predmetov vzhodnoazijskega izvora. Večinski del predstavljajo različne vrste kitajske in japonske keramike, ki sodi med t.i. »izvozno keramiko.« Ta je bila izdelana za zahodne trge po evropskem estetskem okusu in datira v obdobje med 18. in 20. stoletjem. V zbirki so najštevilčnejše zastopani japonska keramika tipa satsuma, poslikan japonski ali kitajski porcelan tipa imari ter kitajski porcelan iz skupine *famille rose*. V predstavitvi bo poudarek na vzhodnoazijskem porcelanu okrašenim s kovinskim okovjem oziroma ogrodjem (t.i. »*mounting*«) dodanim v Evropi, saj je Kulturnozgodovinska zbirka prva in trenutno edina muzejska zbirka v Sloveniji, ki hrani takšne kose.

Umestitev ‘pogojenosti’ (*pratyaya/paccaya*) v kognitivnem modelu *Abhidhamme* in predstavitve koncepta ‘zavesti’ v zgodnjem budizmu

Tamara Ditrich

Predstavitev se bo osredotočila na dve medsebojno povezani tematiki staroindijske filozofije, ki ju je avtorica raziskovala v letošnjem letu. Najprej bomo predstavili koncept ‘pogojenosti’ (sanskrt *pratyaya*, pāli *paccaya*), ki ima pomembno mesto v staroindijskem diskurzu, predvsem kot ključna besedotvorna komponenta Pāṇinijeve sanskrske slovnice. Konceptualizacija ‘pogojenosti’ v slovnici je verjetno vplivala na razvoj tega koncepta v buddhizmu, ki predpostavlja, da so vsi materialni in mentalni fenomeni rezultat številnih pogojev in vzrokov. Najbolj podrobno in poglobljeno pa pogojenost analizira *Abhidhamma*, ki vključuje kar 24 tipov pogojev, ki lahko spremljajo (v različnih kombinacijah) vsak kognitivni trenutek v toku zavesti.

Nato bomo na kratko opisali predstavitve koncepta ‘zavesti’ v zgodnjem buddhizmu. V theravādskem kanonu nastopa več besed (npr. *satta*, *pāṇa*, *bhūta*, *jīva*), ki se nanašajo na zavest in z njo povezane koncepte kot so ‘zavestno bitje’, ‘živo bitje’ ali ‘čuteče bitje’; prevodi le-teh v moderne jezike so zelo problematični. Predstavili bomo osnovne termine za pojem ‘zavesti’ in kako so umeščeni v glavne kognitivne modele zgodnjega buddhizma, predvsem v analitični model petih skupin in dinamični model soodvisnega nastajanja, ki sta osnovana na biocentričnih izhodiščih. Pojmovanje ‘zavesti’ in ‘živega bitja’ v staroindijskem diskurzu ima pomembne etične implikacije ter lahko služi kot vzpodbuda pri iskanju novih pristopov do današnjih okoljskih izzivov.

***Synthesis Philosophica* in estetika nemogočega: od ignorance do arogance projektnih recenzentov**

Tea Sernelj

Na simpoziju bom predstavila rezultate svojega raziskovalnega dela v letu 2022, ki so gostujoče uredništvo pri posebni številki znanstvene revije *Synthesis Philosophica*, posvečeni konfucijanski in daoistični estetiki. V tej posebni številki je objavljen tudi moj članek »From shensi to *jingjie*: the method of artistic imagination and the highest aesthetic realm«. Poleg tega sem v letošnjem letu objavila še vrsto drugih člankov, kot na primer »Anxiety, “concerned consciousness” and their manifestation in the COVID-19 pandemic in China« v znanstveni reviji *Asian studies* ter »Humaneness and family values in transcultural perspective: the Confucian revival in the mirror of intercultural exchange between China and Central and Eastern Europe« v reviji *Asian and African Studies*. Avgusta je bila pri znanstveni založbi izdana knjižica prevodov tajvanskega pesnika Pan Po-linga, z naslovom *Odmev samote*, ki so jo študentke in študenti pod mojim mentorstvom prevajali v okviru predmeta Prevajanje poezije. Čez poletje sem pripravila in v predpisanem roku oddala svoje poglavje o Modernem Novem konfucijanstvu za antologijo »Chinese Philosophy and its Thinkers«, ki bo izšla pri založbi Bloomsbury in jo urejata Dawid Rogacz in Selusi Ambrogio. Poleg tega sem se čez poletje prijavila na tri raziskovalne projekte: ERC starting grant, ARRS Temeljni raziskovalni projekt, ter Chiang Ching-kuo resessrch grant.

Pri predstavitvi pa se bom v glavnem osredotočila predvsem na prijavo in rezultate prijave na nacionalni raziskovalni projekt ARRS. Recenzentski odgovori so bili namreč izredno evrocentrični in problematični iz več vidikov, ki jih bom predstavila in obravnavala na simpoziju.

Izvor človeških vrednot: Xu Fuguan in Li Zehou

Maja M. Kosec

Predstavila bom rezultate svojega raziskovalnega dela v letu 2022. V začetku leta sem uspešno predstavila dispozicijo svojega doktorskega dela z naslovom *Nastanek kitajske kulture v teorijah Xu Fuguana in Li Zehouja*. Primerjavo vlog kralja Wena in vojvode Zhouja v delih omenjenih avtorjev sem nato predstavila na Mednarodni poletni šoli o Li Zehouju in sodobni kitajski misli, pri organizaciji katere sem tudi sodelovala. Moje poročilo o tej poletni šoli bo prihodnje leto objavljeno v *International Journal of Confucianism* 国际儒学. V prihajajočem letu bo v spominskem zborniku posvečenem Li Zehouju in izdanem pri SUNY Press izšel moj članek *The Origins of Chinese Culture and the Question of Shamanism: Li Zehou and Xu Fuguan*, ki sem ga v začetku novembra predstavila tudi na Spominski konferenci ob prvi obletnici Li Zehoujeve smrti. V istemu avtorju posvečeni številki revije *Chinese Literature and Thought Today* bo prihodnje leto izšel tudi moj esej z naslovom *The shamanistic dance and the four arrows*, v reviji *Poligrafi* pa še članek *Chinese Religions and the Cuban Revolution: A Case Study of the Guan Yu Cult*, s področja mojih predhodnih raziskav.

V vsebinskem delu se bom osredotočila na temo, s katero se ukvarjam trenutno, in sicer na interpretaciji izvora človeških vrednot v delih Li Zehouja in Xu Fuguana. Soočila bom koncepta Xujeve kulture srčne zavesti (*xin wenhua* 心文化) in Lijeve kulture radosti (*legan wenhua* 乐感文化) ter ju umestila v okvir njunih teorij, v katerih oba nasprotujeta metafizični interpretaciji konfucijanske tradicije. Zanimalo me bo, kako avtorja obravnavata vprašanje človeške psihologije in kako se to njuno razumevanje odraža na njunih interpretacija izvora človeških vrednot znotraj kitajske družbe.

Ključne besede: Li Zehou, Xu Fuguan, kultura radosti, kultura srčne zavesti, človeške vrednote

**Poročilo o raziskovalnem delu v letu 2022 vs fokusom na demonstracijah metode
sublacije v transkulturni post-primerjalni filozofiji**

Jana S. Rošker

V svoji prezentaciji bom na kratko predstavila svoje raziskovalno delo v preteklem letu. Poročala bom o konferencah, ki sem se jih udeležila, o tistih, ki sem jih sama soorganizirala, o vabljenih gostujočih predavanjih in o objavljenih znanstvenih monografijah in člankih. Javno se bom zahvalila oddelku in njegovemu predstojniku za nominacijo pri izboru nagrad za najodličnejše raziskovalne dosežke UL v letu 2022, saj sem imela srečo, da sem nagrado tudi dejansko prejela.

V vsebinskem delu se bom osredotočila na poročanje o novi metodi transkulturne filozofske sublacije, na kateri intenzivno delam zadnji dve leti, in o kateri pripravljam tudi svojo novo znanstveno monografijo. Gre za metodo preseganja esencialističnih pristopov h kontrastnim analizam filozofskih idej, sistemov in paradigem, ki so nastali v različnih kulturah.

Ključne besede: post-primerjalna filozofija, kitajska filozofija, sublacija, kitajska filozofija

Analiza procesa bralnega razumevanja L2 japonskih učencev v Evropi: Težave pri branju in raven jezikovnega znanja

Nagisa Moritoki Škof

Predstavitev obravnava značilnosti težav, s katerimi se učenci japonsščine v Evropi srečujejo pri branju.

Do sedaj je bilo opravljenih predvsem veliko raziskav o vrstah težav, ki jih imajo učenci pri bralnem razumevanju japoščine. V raziskavi, ki vam jo bom predstavila, smo analizirali katere težave pri branju so učenci uspeli premostiti glede na različne ravni znanja japonskega jezika. Z rezultatom raziskave smo poskusili pokazati povezavo med ravnjo znanja jezika in sposobnostjo branja. Pri analizi smo uporabili podatke iz baze “Reading corpus of non-native speakers of Japanese (slo. Bralni korpus tujih govorcev japonsščine)”. Izbrali smo dvaindvajset učencev iz Evrope. V raziskavi smo uporabili »Think aloud method« (slo. metodo razmišljanja na glas), s katero so učenci med branjem na glas pripovedovali o tem, kaj razumejo, česar ne, ter kako si pomagajo pri razumevanju pismenk in besed.

Analize so pokazale, da so učenci najprej uspeli premagati majhne napake v sintaktični strukturi, npr. napačno branje znakov, segmentacijo leksikona, napake razumevanja homonima itd., pri čemer je postalo jasno, da je potrebno preseči še napake, kot so napake v pragmatični strukturi, na primer dopolnitev izpuščene besede, kohezija med frazami in kontekstom.

Materni jezik, tuji jezik in ostalo vmes: angleščina med slovenščino in japonščino

Kristina Hmeljak Sangawa

Pri jezikovni didaktiki je v slovenskem prostoru zelo razširjena in splošno sprejeta binarna delitev na materni in ne-materni (drugi ali tuji) jezik. Pri tem definicije "materne" jezika pogosto združujejo v en sam pojem ("maternost jezika") veliko konceptov, ki so lahko dejansko neodvisni drug od drugega: čas začetka rabe oz. učenja, identiteta, afiniteta, več vidikov jezikovne sposobnosti idr. V splošnih učbenikih o jezikoslovju je enojezičnost tipično predstavljena kot norma, dvo- ali večjezičnost pa kot poseben primer. V prispevku predlagam drugačen opis odnosov med govorcem oz. govorko in jeziki, ki jih uporablja, ter jih ponazorim s primeri, opaženimi med opazovanjem študentov UL pri branju in prevajanju japonščine.

Aplikacija Standarda 3.0 v sistem digitalnih značk

Mateja Petrovčič

Ministrstvo za izobraževanje in Državna komisija za jezikovne zadeve LR Kitajske sta marca 2021 objavila nove smernice za poučevanje kitajščine in vrednotenje jezikovnih ravni. *Standardi za ocenjevanje ravni znanja kitajskega jezika v mednarodnem izobraževanju* (国际中文教育中文水平等级标准) so v veljavo stopili s 1. julijem 2021, postopoma pa se bodo temu ustrezno spremenili tudi izpiti HSK. Za verzijo do leta 2011 se uporablja izraz *stari HSK*, obstoječa verzija v izteku se imenuje *novi HSK*, prihajajoče različice pa se je oprijel izraz *HSK 3.0*.

Novi standard (Standard 3.0) na 260 straneh zelo specifično določa štiri veje znanja jezika in pisave, kar so izredno dobra izhodišča za izdelavo mreže mikrodosežkov, ki jih je mogoče povezati v sistem mikrodokazil. Tehnična rešitev za to so digitalne značke, ki omogočajo točen vpogled v vsebino posamezne značke in njeno umestitev v širši kontekst.

Prispevek predstavi izhodišča, premisleke in vizijo uporabnosti tega sistema, ne le kot sredstvo za okvirni vpogled v lastno znanje, temveč tudi kot orodje za objektivnejšo presojo znanja jezika pri mednarodni izmenjavi študentov. Število kontaktnih ur še zdaleč ni realni pokazatelj okvirnega znanja jezika. Nedavne mednarodne konference namreč razkrivajo in dodatno potrjujejo opažanja, da niti v okviru bolonjskega sistema nimamo poenotenih standardov za poučevanje kitajščine, kaj šele, če stanje primerjamo z drugimi deli sveta.